

EDINOST

Glasilov slovenskega političnega društva za Primorsko.

«V ediniosti je moč».

„EDINOST“ izhaja vsako sredo; cena za vse leto je 4 gl. 40 kr., za polu leta 2 gl. 30 kr., za četrt leta 1 gl. 20 kr. — Za oznanila, kakor tudi za poslanice se plačuje za navadno četiristopno vrsto: 12 kr. če se tiska 1 krat, 10, če se tiska 2 krat, 8 če se tiska 3 krat. Za večje črke po prostoru. Pri večkratnem tiskanju je cena v primeri manjša.

Naročnina in vsa druga naj se pošilja upravnštvu (Via delle poste, Casa Hierchel, N. 10 A, I. piano). — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Rokopisi brez posebne vrednosti se ne vračajo. — Posamezne številke se dobivajo po 10 kr. v raznih tražkah po mestu.

VABILO na naročevanje.

Prosimo vse one č. gg. naročnike, katerim konci tretjega četrtletja poteče naročnina, naj jo blagovno k malu ponoviti.

Naročnina za četrt leta znaša 1 gl. 30 kr.

Obračamo se h kratki do vseh rodoljubov, naj blagovno naš na Primorskem zelo potrebni list, razširjati.

Upravnštvu.

Politično čiščenje.

Mej tem, ko ustavski uganjajo burke se svojimi priskutnimi »partheitagi«, v katerih sramoté sami sebe i lastno stranko podirajo s tem, ker očitno razodevajo, da delajo le na to, da bi se vspeli zopet na državno krmilo i da bi še dalje polnili svoje žepe; bila je večina državnega zbora čisto mirna. Mi imamo to za dobro znamenje, ker nam kaže, da je svoje reči gotova, da je ošabno rogoviljenje od druge strani nič ne moti, i da je popolnoma preziranje ustavaške stranke zunaj državnega zbora najboljši dokaz nje naglega propada, v kateri loputa. — Izvrševalni odbor desne stranke se zbere še le 25. oktobra na Dunaju, da se brez bahanja i hrupa — brez teh dveh lastnostij levičarjem ni mogoče zborovati — mirno poméni o vsem postopanju v prihodnjem zasedanju državnega zbora.

Od ene strani pridigajo levičarji, naj se kmetom davek še poveša, prosti pa naj ga bodo, kakor so ga doslej, bogati judje i drugi pojudenti ljudje, katerim je borsa bog, ljudstvo, država i morala pa deveta briga; od druge strani pa trosijo po svetu laž, da se grof Taaffe hoče prikupiti ljudstvu, da bi se na spomlad mogla začeti velika vojna. S čim si hoče grof Taaffe pridobiti ljudstvo in zoper koga se ima začeti vojna, o tem molé. Ker je pa ustavaška stranka zoper pogubno vojno, zato mora grof Taaffe in vse njegovo ministerstvo pasti. Ker so ti ljudje uže do tega prišli, da s tacimi sleparijami be-

gajo ubogo ljudstvo, tedaj morajo čutiti, da vsa njih moč, vsa njih vera visi na tanjkeji niti, i na tej niti Damoklijev meč.

S tacim ravnanjem leti ustavaška stranka smrti v naročje, saj ni mogoče, da ne bi ljudstvo spregledalo, v kakih rokah je, komu je zaupalo svojo blagost i svoje gorje. I ko to spregleda, ali bo moglo lažnike i zatiralce voliti za svoje zastopnike ter jih pošiljati tja, kder imajo njegovo osodo v rokah? Ti ljudje z velikim zvonom oznanjujejo omiko, izobraženost, pa imajo o ljudstvu tako slabo misel, da mu natvezujejo vero v take laži. Za resnico neverniši bi bili od nevernega Tomaža, ako ne bi tipali v rane ustavoverne stranke, da bi mogli verovati, da ona kliče na pomoč nevednost preprostega ljudstva ter ga z vojnim strašilom mami. Topljenec se poprijema vsake bilke, a njega vodi naraven, moralen nagib; ustavaška stranka pa se še s tem ne more hvaliti, ker njej ni na sreči državno življenje, ampak le sebičnost, ki je strup državi in človeštvu.

Vsemu temu se nič ni čuditi, to je politično čiščenje. Stranka, katera je do lanskega leta, od državnega kruha pijana, v državi gospodarila i gospodovala, zagospodarila je mnogo državnega i še veliko več ljudskega premoženja, to dokazujejo pomnoženi državni dolgovi in občni polom ali krach; zagospodovala je svoje ime, svojo veljavo, svoje poštenje; to je vrglo, to jo je pri vseh podporah moralo vreči, i pri tacih okolinostih ni izgubila le pravice do vladanja, temuč ona je se svojimi deli očitno svetu dokazala, da ni zmožna za vladanje Nezasišana prodrznost je tedaj, da se zopet popenja na vladno krmilo, s katerega jo je omotica vrgla. Mej tem popenjanjem pa pada mož za možem, truma se vedno manjša, vrste so vedno redkeje, politično obnebe se čisti.

Avstrijska trgovina po morji.

Pred desetimi leti so avstrijski parniki občevali le v jadranskem, potem v sredozemskem morji z Aleksandrijo, imeli so tudi redne vožnje v Pirej in Carigrad, pespeševali so trgovino na zahodnjem bregu Črnega morja mej Odeso,

Sulino, Varno i Carigradom. Imeli so svoja pristanišča tudi na nekaterih otocih in obalah v teh vodah. Vse te vožnje je imelo, ter jih ima še v rokah društvo imenovano: Avstrijsko-ogerski Lloyd, ki se je pred dualizmom imenovalo le »avstrijski Lloyd« ter je do te dobe razvijalo le avstrijski prapor, potem pa si še ogerskega pridružilo. To društvo uživa nad 1 milijon vladne podpore za prevažanje pošte, ima pa tudi gotove dolžnosti v vojnih primerljajih. Ono je največja podpora avstrijske trgovini i zaradi tega gotovo vsega priznanja vredno. Razevelo se je pod vodjem Bruckom, poznejim ministrom; zguba Benečije i Lombardije ga je sicer hudo zadela, vendar ga ni moglo nobeno italijansko, od laške vlade podpirano društvo omajati »Trinakija«, ki mu je delala konkurenco, falirala je za mnogo milijonov; tudi ga niso s trdnega stala premaknola angleška društva, ki svoje parnike pošiljajo v Trst. — Prekop sueške ožine mu je odprl nov svet i svetovno trgovino. Spomina vredno je, da je osobje na njegovih ladijah od kapitanov do zadnjega mornarja skoro izključivo slovansko iz Dalmacije in Istre, i da Lloydovi parniki uživajo glede varnosti i skrbi za popotnike i blago toliko zaupanja, da morebiti nobeno enako društvo na svetu ne. Zadnjih deset let to društvo posebno napreduje. V njegovej velikanskej ladijedelnici se je v tej dobi stesalo do trideset parnikov prve vrste, pravih gigantov, ki ponosno plavajo po razburjenem morji. — Uže to jasno razodeva, kako važen je Trst Avstriji sploh, in osebito najbližnjim sosedom Slovenem in sploh južnim Slovanom, da celo bolj oddaljenim Čehom, kateri sami pošiljali skoz Trst več obrtniških izdelkov, nego vsa druga Avstrija. To resnico lahko potrdi tržaški carinski ured. V trgovinskem razvitku homo še mnogo govorili. Danes le nekoliko črtic: Parnik »Vorwärts«, največji, kar jih ima Lloyd, odplul je 1. t. m. na Kitajsko da odpre pot mej Trstom in Kitajskim. Na parniku sta se odpeljala gg. Vučetič, prvosednikov namestnik tržaške trgovinske zbornice in dr. Marcheseti. Prvi bo sklepal trgovinsko zvezo v daljnjej Aziji s Trstom, ker odslej po trikrat na mesec iz Trsta odpluje Lloydov parnik v daljno Kitajsko. Dr. Marcheseti pa ide v

Hong-Kong, da bo tam nabiral starinske in arheologične stvari za tržaški muzej. Da se bode odslej avstrijska zastava v daljnih indiškkih in kitajskih mestih vila, to je veselo in upapolno znamenje, gotovo v veliko korist naše državi. Pred leti je prometu zadostovalo brodovje na jadra, potem mali Lloydovi parniki, dandanes je narastlo ogromno število privatnih parobrodov, kateri vežejo bližnja in daljna mesta z vožnjo. Zakaj so Angleži skoraj vso svetovno trgovino v svojo last dobili in konkurirajo vsem narodom? To je lahka uganka. Treba je poguma, marljivosti, tveganja, žrtve, brez tega trgovina propade, i prav zato, ker merodajni možje v Avstriji tega niso umeli, propala je zadnja leta avstrijska trgovina. Uže za časa mehikanskega cesarja Maksimilijana bi se bila lahko ustanovila neposrednja zveza mej Trstom in Ameriko, ali avstrijska kratkovidna i malomarna politika je to prezirala, ker so jej bile preveč na srcu ustavoverne židovske banke, katerim je 80 milijonov v goitanec vrgla. Da pri vsem tem i pri tako slabih i dražih zvezah s kopno zemljo, pri tako primitivnej, rekel bi, otročjej obrtniji v bližnjih deželah, Trst vendar le napreduje, to je znamenje velike njegovej trgovinske važnosti; vlada bi morala tedaj na to sijajno prikazen vso pozornost obrniti, s primernimi naredbami in pripomočki trgovino podpreti; tako postopanje bi bilo tudi politično važno, ker bi irredenti glavo strlo i nenasičenej Italiji sapo zaprlo. Avstrijska trgovina po morji bi se še veliko bolj razvila, ako bi vlada skrbela na Kranjskem, Koroškem in Štajarskem za povzdigo domače obrtnije. Koliko blaga bi se lahko iz naših sosednjih dežel daleč čez morje dobro prodalo za zlati denar, koliko manj bi bilo postopačev in tatov! Ako bi vlada vse to storila in napravila obrtniške šole po sosednjih deželah v krajih, kder so male obrtnije, gotovo bi se ne čulo toliko o tatvini in družih hudo delstvih, in ječe bi ne bile tako obljudene.

Ker se trgovina, ki je ena izmej najkrepkejših podpor državi, naslanja na kmetijstvo in obrtnijo, zato se mora najprej skrbeti, da se tudi te dve stroki človeškega dela povzdignete, da se jima državna bremena olajšajo, saj to, kar bi tu odpalo, trgovina državi dvakrat na-

Podlistek.

Nauk o gospodinjstvu

bodočim gospodinjcam, ženskim učiteljicam, učiteljem in učiteljicam na višjih dekliških razredih ljudskih in meščanskih šol.

(Poleg nemškega)

prosto poslovenila I. N. in I. L.

(Dalje).

Prehladiti se moremo (kakor smo uže rekli) zelo lahko in na razen način. Omenjamo le še, da je neizmerno škodljivo zdravju, ako razgreti pijemo, kar se celo rado zgodi na plesu i. t. d. Ako nam je vroče, če se potimo, bodisi da smo teško delali ali naglo hodili, tedaj ne smemo nikdar piti mrzle studenčnice, ako nam je mari zdravja.*) Mnogo mladih ljudi je uže zaradi svoje lahkomišelnosti ali nevarno zbolelo, ali je bilo v najlepšej dobi pokopanih v črno jamo! Zarad tega treba materam posebno paziti na svoje otroke.

Če se je kdo izmej družine prehladil, ter kašlja ali ga mrzlica trese, moramo takoj pozvati pametnega zdravnika.

Pomanjkanje živeža ali slaba hrana prouzročuje suhost, bledobo lica, medlost, manjkanje krvi, bledico i. t. d. Gospodinja

in gospodar naj skrbita za dobro in zdravo hrano. Mlajši ljudje potrebuje mnogo in krepkega živeža, zlasti oni, ki se morajo učiti t. j. dijaki.

Jedi naj se primerno izmenjavajo. Razen kruha ne tekne nobena jed, ako je vsak dan na mizi. Jed, ki pa ne tekne, tudi ni koristna.

Poteža, bljuvanje, slabo prebavljanje, želodčne (gastrične) in čutne mrzlice nastano od prepočnega želodca.

Pri jedi navadno otroci ne znajo prave mere; mati naj jih učil in na nje pazi.

Otroci, ki skoro ves dan neprestano jedo kakor hrošči, postanó trebušni pritlikavci zopernega pogleda. Potrebno je tedaj, da jih pametna mati priučil reda in zmernosti, brez katerih ni teka in ne zdravja.

Bolni želodec se najlaže s postom ozdravi; tudi mlačni kamilični čaj (tè) je dobro zdravilo.

Pri nekaterih hišah dobivajo otroci mnogo in različnih sladkarij, zarad katerih slabé in boleljajo. Tudi zobje jim hitro izpadajo. Nobena mati naj tedaj preveč ne daje svojim otrokom sladkarij, ako želi, da jej bodo zdravi in krepki.

Koristno in hvalevredno je, ako se navadimo raznih nezdol in tako utrdimo telo, vendar kar je preveč, pravijo, ni niti s kruhom dobro. Otrók, ki tožijo, da jih to ali ono boli, ne smemo vselej z grdo besedo odpravljati, češ, da so mehkužni in preobčutljivi. Ako kašljajo, naj ostano v postelji, ter ne pošiljajmo jih v grdem vremenu na zrak. Posebno deklice, ki so nežnejega telesnega ustroja, moramo varovati različnih nezdol, katere jim zlasti v gotovih časih zelo škodujejo.

Nastopki velikega duševnega truda so: iznemoglost duševnih moči, dražljivost čutnic, glavoból, slabo prebavljanje in smrt.

Tudi preveliki napori tela (kakor dalnja in nagla hoja, vzdiganje in nošenje težkih bremen i. t. d.) človeka hitro pohabijo, ter zlasti mladim ljudem škodijo. Skrbna mati naj pazi (posebno na hčere), da si s hitro hojo, težkim delom i. t. d. ne pokvarijo zdravja.

Domača lekárnica.

Vsako gospodinjstvo potrebuje majhne lekarnice (apoteke), kajti za vsako malo bolehnost ali vnanje poškodovanje še ni vredno takoj po zdravnika ali zdravil pošiljati; tudi jih povsod ni moči hitro dobiti. Gospodinja pa mora tudi vedeti, čemu so razna zdravila koristna, in kako jih treba pripravljati.

Privrženci homeopatiji si morejo uže gotovih malih homeopatičnih lekarnic naročiti; drugi pa, ki bolj alopattijo čislajo, morajo sami sestaviti si ter pripravljati inmeti teh le zdravil

1. Slezov čaj (cibištè) proti kašlju.
2. Bezgovo ali lipovo cvetje proti prehladu; treba ga kuhane piti, in zatem v toplo posteljo leči.
3. Kamilični čaj pospešuje in olajša bljuvanje.
4. Grižne rože (svedrec); pije se na tešče, če je želodec bolan.
5. Sirotica (viola tricolor) čisti krv.
6. Hoffmannove kaplje proti čutniškej omotici, omedlevici matrinici, želodčnemu krču in kólki. Vzame se ena ali dve kaplji na sladkorju ali z vodo.

*) Nepozabljivi mi prof. Dr. J. Lukas, direktor graškega učiteljskega, nam je pravil, da gornji Štajarci in Tirolci imajo navado vsikdar, kadar se poté ali če so razgreti, najprej en požirek žganja pogoltniti ter se le zatem mrzle vode se napiti. To je baje koristno proti prehladanju.

domstí. K razvitju trgovine veliko pripomorejo želenice in pota; iz Trsta drži le ena, jako neuretno speljana proga, ki čas trati i blago po nepotrebnem silno podražuje. Neobhodno potrebna je tedaj vsaj še ena železnica, ki bi česjo deželo po najkrajšem potu s Trstom veza. Tako bi delal Trst konkurenco s Hamburgom, iz katerega mesta se zdaj — incredible dictu! — pošilja blago pred tržaška vrata. Druga železnica bi morala biti popolnoma neodvisna od sedanje južne proge. Silno koristna, ja zlatá vredna bi bila tudi železnica iz Ljubljane v Bosno; zamemba pridelkov bi nastala velikanska i blagostanje bi se močno povzdignolo. Nadejamo se, da tega našega priporočila sedanja vlada ne bode prezirala, in veseli nas, ko opazujemo znamenja, ki nas o tej nadeji potrjujejo. Naloga je velika, sredstva so pičila, to je res, ali trdna volja in čas vse premoreta. Ko bomo videli, da se bo vse to pričeno vršiti, potem bomo stoprav smeli veselo klicati: »Es wird schon besser werden«, ali če hočete tudi: »Wir können warten«, saj boljših časov uže davno pričakujemo i čakati smo se uže naveličali. Prav zdaj ko to čitaš, dragi čitatelj, pluje Lloydov parnik na daljno Kitajsko, mirno vihlja na jamboru rudeče-bela avstrijska zastava in ponosno reže črni velikan sinje morje, da se ustavi po 60 dneh svojega potovanja na kitajskih obalah in razloži teško breme raznega blaga. Z veseljem pozdravljamo ta korak Lloydove družbe, katere geslo je »Naprej« in v tem geslu zmaga. Mi Slovenci pa, ki imamo v lasti jadranska obala, naj jih tudi nasprotnik po krivici za svoje reklamira, prizadevajmo si, da stališče vtrdimo v Trstu. —

Tukaj nam pluskajo morski valovi zlato na prod, ž njim bomo polnili svoje shrambe, ako bomo skupno poštvovalno in neutrudljivo delali; i še več ga bodo nabirali naši sinovi, ako jih homo lepo gojili in izobraževali. Narodni izobraženci so najbogatejši dar, najkrepkejša moč; teh nam v Trstu in okolici le preveč pomanjkuje in ko bi teh dosti imeli, boljše bi nam bilo, ne bi hlapeci bili tujcem, ampak gospodarji in trgovino bi večinom imeli v svojih rokah. Naj bi ta glas našel odprto srce tudi mej Slovenci i Slovani, ki stanujejo za nami, tudi njim je Trst krvna žila, ne dajte, da bi gorka kri v njej zvodnela ali zastaia; to ste dolžni nam, sebi i narodu.

Dopisi.

Prem. dne 25. septembra.

V šte. 37 »Edinosti« ste vrlo dobro opisali delovanje tržaške mestne bolnišnice. — Res, to je uže strašansko, kar vodstvo te bolnišnice z občinami počenja. — Poslušajte: Jeseni lanskega leta je začela tržaška bolnišnica dopisovati (to se ve da v nemškem jeziku) tukajšnjemu županstvu o nekem 10 letnem nezakonskem dekletu, da je dekle uže toliko in toliko časa v bolnišnici i. t. d. Dopisu so bili priloženi neki italijanski računi, katerih nihče ni umel; le iz dopisa samega je bilo toliko razvidno, da po priloženih računih terja vodstvo bolnišnice povračilo 28 gl. za neke berglje, katere so bile

neki za omenjenega otroka kupljene. Županstvu se je vsa stvar nekako sumljiva zdela, toraj je vodstvo bolnišnice z odlokom v slovenskem jeziku povprašalo, naj poda od omenjenega otroka natančne date njegovih roditeljev, njegovega rojstva i. t. d. Gotovo je, da je vodstvo bolnišnice takrat umelo slovenski, kajti podalo je zahtevano, to se ve da v nemškem jeziku pisano, a brez kakih opazk. Ker so sorodniki omenjenega otroka ubogi, predložilo je županstvo ubožni list, s katerim pa vodstvo bolnišnice ni bilo zadovoljno, ampak je še vedno terjalo onih 28 gl. za berglje in naposled tudi, da se mora otrok iz bolnišnice vzeti. Županstvo je dotičnim sorodnikom precej pod kaznijo ukazalo, da imajo otroka precej iz bolnišnice domov pripeljati, kar se pa ni zgodilo.

Potem je županstvo pooblastilo nekega voznika, kateri naj otroka iz bolnišnice vzame in domov pripelje. Ali kaj se zgodi? Mesto da bi mu vodstvo bolnišnice izročilo otroka, po katerega ga je županstvo bilo poslalo, dalo je vodstvo nekeje okolo 24 letnej dekline neko po italijansko pisano spričevalo, da ona nikoli v bolnišnici bila ni. Ta ženska, to se ve da zdrava, prihrula je s tako silo nad županstvo, da bi se človek res moral kmalo ustrašiti. — Proklinjala je županstvo in vso upravo, da se jej po krivici jemlje dobro ime. Vodstvo tržaške bolnišnice se tukaj očitno vpraša: Kedo li je poslal po ono zdravo žensko, katero je taisto z spričevalom, da v bolnišnici nikoli bila ni, na Prem poslalo? Ni li županstvo poslalo po 10letnega bolnega otroka, ne pa po zdravo odraslo žensko, za katero nihče vedel ni, torej tudi županstvu mar bila ni? Kje jo je tedaj vodstvo bolnišnice dobilo, da jej je spričevalo napravilo, in kam meri vse to? O vsem tem sporočilo je bilo županstvu o svojem času deželnemu odboru v Ljubljano, in vendar je slavnoisti županstvu prisodil berglje in še potem so narasi troški nekaj nad 40 gl.

Otrok je mej tem časom umrl, in vendar vodstvo bolnišnice je bilo še zmirom tako prosto da si je upalo za omenjene berglje občino na deželni odbor tožiti. In s kako pravico? Ste li kedaj slišali, da bi se bolnišnični aparati plačevali, razen ako jih bolnik potrebuje, da jih seboj vzame?

Mahomedani pa vendar še nismo, torej je gotovo, da umrl otrok bergelj seboj na oni svet nesel ni, ker njegova gotovo še nedolžna duša je lahko brez tistih v nebasa šla. Je-li to pravica, da bi mogla uboga občina aparate, kateri bolnišnici ostanejo, plačevati? Upamo, da vis. c. kr. deželno predsedništvo stvar pošteno reši in tako našo ubogo občino od te pritiskajoče tržaške more odreši. Iredenta si pa s takimi junaki, ki naše domovine le sramoto in troške napravljajo, malo pomore.

Podgradom, dne 29. septembra.

Draga Edinost, pod št. 38 si širokemu svetu objavila žalostno dogodbo, smrt čestitega rodiljuba gosp. France-ta Šabec. Pokojni čestiti gosp. France Šabec je bil mož, kakoršnih je le malo mej nami Slovenci. On je bil zvest rodoljub in podpiralec narodnemu gibanju.

Narod je zaupal slovečemu poštenjaku, kakor malo kateremu, posebno zaupanje je imela do njega naša okolica, takerej je bil v resnici ljubi oče. Pri vsacej priliki se je ljudstvo le nanj oziralo ter ga za svet prašalo in še le potem kaj sklenolo, ko je pokojni svojo misel razodel.

Ko poštenjaka ga ni poznal le trgovski svet, temuč poznali so ga tudi na široko Slovenci. Da je pokojni veliko zaupanje pri takajšnjem ljudstvu užival, vidi se iz tega, ker je bil večletni veliki župan podgradske velike županije v najboljšem imenu in bi še bil, da se sam ni temu poslu odpovedal. Bil je načelnik tukajšnjega okrajnega cestnega odbora, večletni ud kraj. šols. sveta, ustanovnik in poverjenik »Matic«, poverjenik družbe sv. »Mohorja«, poverjenik družbe »Hrvatov v Istri«, zastopnik »Slavije« in odbornik pol. dr. »Edinosti«.

Dneva obžaljujoče zgube tega značaja polnega, vsem dobrohotnega gospoda mi ni treba popisati, ker bilo je uže tako vse opisano.

Povedati pa hočem, ker vem, da vsem Slovincem ustrežem, kako se je ljudstvo svojemu dobrotniku do zadnjega, do groba zvesto kazalo.

Dne 20 t. m. uže zarana je počelo ljudstvo od vseh bližnjih in daljnih krajev v Podgrad vreti. Bilo je podobno, kakor bi imel biti ta dan Podgradom somenj. Okoli hiše pokojnega gospoda se je pa ljudstvo tako gnetlo, da ni bilo mogoče mimo nje iti. Vsak je hotel še enkrat videti preljubega svojega dobrotnika.

Vse ljudstvo se je gnetlo do njega, da ga je pokropilo in kako gorečo molitvico do Boga poslalo. Brala pa se je na vseh obrazih velika žalost in tužnost srca. Kaj takega gotovo ni bilo še tukaj videti in tudi teško bode več komu enacega dočakati. Ljudstvo je tu v dejanji kazalo, kako je ljubilo velicega svojega dobrotnika in poštenega narodnjaka, kakor tudi, kako teška mu je izguba tega premilega očeta, h kateremu je z neotrgljivo hvaležnostjo zavezano do groba. Ob 9. uri so gospodje duhovni prišli iz Hrušice in okolice. Pri tem prihodu je postala mej ljudstvom sveta tihoča. Vse je pričakovalo sprejema. Povsod so zaigrale solze v očeh in slišalo se je tiho hlipanje jokajočih. Ko so duhovni svoje molitve končali in mrtvega blagoslovili, zaprla so se vrata njegovega novega stanovanja ter vzdignoli so ga iz hiše. Sprevod je bil kaj veličastnega ter se je tako le redil: Spredej je bil križ z črnimi traki navešen, za križem je nesel mož, ves v črnej obleki, prelep venec, kateremu so bili pripeti trije široki traki v slovenskih barvah, potem je šla vrsta šolske mladine s Podgrada s svojim učiteljem, za tem je korakala vrsta duhovnov in precej za njimi prelepa metalna rakev s pokojnim. Za rakevo prvi so bili č. c. k. uradniki, za temi č. g. veliki župan z starešini in odborniki, dalje c. k. žandarmerijska straža, c. k. finančna straža in nazadnje drugo ljudstvo, katerega je bilo okoli 2000, večinoma z vročenimi svečami. Rakev je nosilo 6 čičev v narodnej obleki, na obeh straneh rakeva pa je 6 domačincov neslo velike sveče. Ko je ta žalostni sprevod prispel do meje hruške občine, uvrstilo se je tam še veliko število učencev hrušavske šole z svojim učiteljem. Na rakevi pokojnega so bili prelepi veneci z dolgimi črnimi traki, i na

njih različni slovenski napis z zlatimi črkami. Šolska mladina s Podgrada je napravila svojemu dobrotniku v čast 9 metrov dolg lipov venec in drug venec iz živih cvetic (slovenske barve); na vencu sta visela dva široka bela traka, na katerih je bil napis »Za tvo skrb miho, Bog daj ti večno plačilo«. Cerkev v Hrušici je bila natlačena ljudi in malo katero oko je suho ostalo vse je bilo pobitega srca. Po končanem svetem opravilu se je vzdignolo vse ljudstvo na pokopališče, kder so telo preblazega moža v zemljo položili. Ko so se tudi tukaj molitve končale, zapeli so peveci s Podgrada z milim glasom nadgrobnico, ki je še bolj ganila žalujoča srca pričujočega ljudstva. Nadgrobnice ni bilo doslej še tukaj slišati, prvokrat se je slišala pri tej priliki. Tudi ta novost je ljudstvo zelo ganila.

Dne 28. t. m. je bila osmina za pokojnim gospodom France-tom Šabcem. Ta dan so se zbrali vsi sorodniki in prvi prijatelji pokojnega.

V Hrušici se je bralo 6 tihih in ena peta sv. maša za dušo pokojnega gospoda. Po dokončanej božje službi se je č. duhovništvo in vse ljudstvo napotilo na pokopališče, kder so se opravile molitve in potem je še enkrat zapel mešani pevski zbor (ženski in možki) s Podgrada nadgrobnico in tako se je razšla vsa družba žalujočih prijateljev pokojnega. Vsak pa je še iz globoko ranjenega srca vošilo pokojnemu vzdahnil: »Bog ti daj mir in pokoj!« Bodi ti lahka zemlja, Sloveniji zvesti sin!

iz Gorice, 2. oktobra.

Če sem uže kedaj rad priznaval, priznavam gotovo še rajši sedaj, da je lepo naše mesto po pravici vredno imena »avstrijske Nice«; miho tukajšnje podnebje, sveži dobri zrak, krasni mestni perivoj ter idilčna goriška okolica, to vse dobro ugaja človeku, posebno če se iz zapuščenega, kamnatega tužnega kraja simkaje naseli. V čast Gorici moram tudi reči, da se zmerom lepša in lepša. Ne le, da se tu lepe hiše zidajo, nego tudi naš magistrat skrbi za lepšanje mesta. Najnovejša njega naredba sti n. pr. uri (ena na Travniku, ena blizu pošte), ki po noči razsvitljeni kažeti mimogredočemu vasovalcu koliko je ura. Pa tudi po hišah so nabili tablice, na katerih so nove hišne številke, a pod njimi je ime dotične ulice; vsaka ulica pričinja po eni strani s 1. šte. v, po drugi pa 2.; to je jako prilježno, ker nij treba si velikih števil ohranjati v glavi.

Nekaj pa je, s čimer naše mesto nij posebno ugodilo tukajšnjim meščanom, in to je, da so preložili pokopališče daleč tja pod kapelo. Znan vam bode morda uže prepri, ki se je bil unel radi tega mej tukajšnjim slovenskim zdravnikom dr. Rojcem in nekimi goriškimi vlaškimi lečniki; zastoj je štovani naš slovenski zdravitelj svaril, naj ne napravljajo pokopališča pod kapelo, ker je tamkajšnji ilovnati svet jako mokrotan in bi v njem le po času trupla gnjila; magistrat je poslušal vlaške lečnike, a nezadovoljnost je uže nastala radi neugajajočega novega pokopališča. Do sedaj je bila namreč navada, da smo sprevaljali mrtvece do hladne mogile; zdaj so pa to tako naredili, da je mogoče umrlega izpremiti le do Katarinija, potem

7. Melisovec proti krčevitej slabosti čutnic, pri napadu mrtuda, proti omedlevici, šumenju po ušesih, glavo- in zoboboli. Melisovec ali v se dihamo, ali z vodo pijemo, pa tudi mazanje z njim hitro pomaga.

8. Mincelteljni in gomezeči prah proti gorečici ali zgagi.

9. Grenka ali angleška sol je dobro čistilo. Otrokom zadostuje mala žličica v 1 decilitru vode.

10. Magnezija odstranjuje želodčno kislino pri otrocih; tudi je čistilo. Proti krču v zobeh pri otrocih je izvrstno sredstvo. Baš tako pomaga proti gorečici, želodnem krču in koliki.

11. Salmijakovec za vdihanje v omedlevicah. Tudi proti koliki in materinici je dobro sredstvo, ako se ga 5 do 10 kapljic v ječmenovem ali rajževem sluzu vzame.

12. Mandlji za mandljevo mleko proti pritoku in bljuvanju krvi; poprek je dobro hladilo, vendar ga ni smeti premočnega piti.

13. Boljše hladilo nego mandljevo mleko je limonada; treba tedaj v gospodinjstvu zmiraj tudi nekaj limon imeti.

14. Kolinska voda (Kölnischwasser) za vdihanje v omedlevici; tudi ocet ali kis je proti omedlevici.

15. Testo iz gorušične moke se devlje na podplate, ali meča, ako v glavo krv močno silil.

16. Selzénovec (Malva rotundifolia) za kopelji pri vnanjem poškodovanju.

17. Gourlardaska voda pri vnanjih otoklinah.

18. Črvivec ali árnik pri otiskah, zvinenju, ranah. Prilije se mrzlej vodi za vlažne zaveze.

19. Muškátovo hladilo (balzam) proti krču, koliki in bramorjem pri otrocih je baje močno zdravilo, če se z njim maže.

20. Kafra, razpuščena v olji je mazilo proti počasnemu revmatizmu.

21. Francosko žganje, nasičeno z morsko soljo, je tudi proti revmatičnemu bolenju; prav tako olje iz jelovih češarkov.

22. Kis iz španskih muh. Platnena krpica, namočena v njem, dene se n. pr. pri zoboboli za ušesi, pri želodnem krču na želodec.

23. Diaculum (obliž).

24. Angleški obliž (flašter) za majhne rane, da ne more do njih zrak ali prah.

25. Laško olje.

O hitrej pomoči v manjših in tudi večjih nesrečah.

Spečenino na roki treba, dokler še se ni napravil mehur, držati nad žrjavico ali plamenom kakor dolgo je moči. Opečeno mesto se posuši, da ne nastane mehur.

Če je pa mehur uže se naredil, tedaj treba nanj devati laneno capico, namočeno v mrzli ali gourlardski vodi, ali pa tudi v kis. Mehur sam počí, ali ga moramo s šivanko pazno prebosti, ter tekočino v njem iztisniti.

Na opekline (t. j. še večje poškodovanje kože) naj se polagajo mehke čiste lanene capice, namazane s zmesjo 1 dela laškega olja in dveh delov beljaka. Dva ali trikrat na dan treba v mlačnej kopelji otrdnele capice odmočiti, rane gnoj iztrebiti, ter jih vsakokrat z novimi ovezami oviti.

Zvinjeni ud (noga ali roka) mora ležati popolnoma mirno, ter više nego ostalo truplo, da ne priteka toliko krvi vanj; tudi z mrzlimi, vlažnimi (ne mokrim) zavezami ga treba ovijati, in obleko, ki ga tlišči, takoj odstraniti. Enako se ravna pri otiskah ali otokljajah (Quetschungen).

Vrezano ali rbdeno mesto se v svežej vodi dobro izmije, ter nanj angleškega obliža dene. Gnoječe rane treba da z mlačno vodo 2 ali 3 krat na dan izpiramo tako, kakor opeklino.

Rano kože na kosti, ki je včasí zelo nevarna, moramo z ledom oblagati.

Proti močnemu krvavenju iz nosa treba mrzle vode v nos petegovati, in mrzlih vlažnih ovez na zatilnik devati.

Ozeblino si moramo kopati v mlačnej zavrelci iz vrbove in dobove (hrastove) skorje. Če so ozeblino na nogah, tedaj potrebujemo prostorne in mehke obutve.

Lišaj se vsak dan 2 do 3 krat umiva z mjlom iz smole (térseife).

V omedlevicah naj se vrat, prsi in truplo obleke odpravi, okna zarad svežega zraka odpró, ter čelo, sencl, dlani in podplati bolnika drgnejo s suknom, namočenim v mrzlej vodi. Malokrvni sme tudi kisa, kolinske vode ali melisovec vohati.

Zadetemu od mrtuda moramo nemudoma tesno obleko sleči. Glavo naj ima više nego drugo truplo. Okna treba odpreti, glavo in prsi mu z mrzlo vodo škropiti, na dlanih in podplatih ga s ščetkami drgati in na meča gorušičnega testa pokladati.

(Dalje prihodn.)

se pa pogrebel razidó, a voz z mrličem zdrdrá proti novej — »božjej nji«. — Toda kakor so se nekdaj plebejci pri Rimljanih puntali zoper patrijce, tako so se spuntali tudi te dni tukaj naši plebejci zoper to magistratno naredbo. Čujte, pa strmite! Umrl je tu 23leten čevljar delavec in k njegovemu pogrebu je prišla ogromna množica njegovih vrstnikov, trdno sklenivši, da hočejo primorati mašnika v to, naj peš korači do novega pokopališča, a pogrebecev truma za njim. To je zvedelo lepo število goriških mešanov ter prišlo je radovedno gledat konec te »zarotbe« na Travniki pred jezuvitsko cerkev. Ceremonije v cerkvi so končane, mežnar stopi h križenoscu proseč ga, naj njemu da križ, da odpeljejo mrtveca. A ubogi mežnar se je zmotil. »Nič ga ne hoste peljali«, dé drzni čevljarček, »do hladne mogile peš ga izpremimo vsi!«. Odobrujoč gromovit rokoplosk se razlegne po Travniku od gledajočega občinstva, na kar se ljudomili duhovnik g. Z. koj v to uda, da spolni pogrebečevim željam, za kar so se mu baje po pogrebu toplo zahvalili. — Ta upor goriških naših plebejcev pa nij ostal brez uspeha, kajti slišim, da je naš župan sklical mestni zbor, in skleneno je bilo, naj se mrliči spremljajo do mogile, kakor je to gajalo prej — ko smo še staro groblje imeli.

Šole so se tu otvorile včeraj sè slovesno sv. mašo. Ob 8. jutraj sem bil v tukajšnji jezuvitski cerkvi pri maši, katere se je vdeležila gimnazija in naša deška šola — pardon! ta šola se zove uže zopet »vadžnica«. — Šel sem v cerkev, Bog mi grehe odpusti, le z namenom, da bi slišal kako »lepo petje«, v čemer sem se pa takrat zmotil. Naši studentje in studentinje zopet romajo v hiše Modric nabirat si zlatih nauk, če tudi, pravijo, da se jim ti nauki delé v jeziku vse drugo ko materinle in to celo v naši nekdajni normalki, potle vadnici, zatln »deška šola« imenovanej in zdaj uže zopet v »vadžnico« prekrščenej učilnici. Srednje šole hočemo imeti narodne, pa nam še v ljudsko šolo vrivajo »zveličavno nemščino!«

Tukajšnja narodna društva spe in tudi naš »Slavec« je utihol, kakor je po pravici tožil vaš dopisnik iz Gorice v 38. l. »Edinosti«; da, utihol je pri vsej toli hvalisanej trudaljubivosti njenega »generala« all »ustavitelja narodnega petja na Primorskem«, kakor ga je nekedo v »Soči« zval, kakor bi bili drugi še boljše pevovodje, n. pr. rajnki Kocijančič, roke križem držali! — Dotičnemu dopisniku iz Gorice v »Edinosti« verjamem, da je »Slavčev« general prišel z vipavske veselice »z veselim obrazom domov — morda z veseljšim nego z nove maše v Rihenderku — ker za istino, čudovati se je vrline in neutrudljivosti skedenjskega učitelja in pevovodje Čenčurja, ki je priproste kmetske fante (nad 40 pevcev) tako vrlo dobro izuril v petji, da so tako dobro peli o prilici omenjene veselice. Slava, komur slava!

Iz Divače, dne 1. oktobra.

Uže davno sem želel videti Kras, ker mnogo sem slišal o njegovem kamenitem svetu, o burji, ki tukaj razsaja, malo pa, da premalo o njegovih prebivalcih; zato jih tudi nisem poznal, i posebnega menjenja o njih tudi nisem imel, ker sem si mislil, da na tacev svetu, kder je človek tako ločen od družega sveta ter mu prizadeva narava toliko truda, tudi prebivalstvo ne more, Bog vedi, kaj biti. Pa kako sem tu strmél, ko sem se prepričal, kake možé ima ta goli Kras, ki pa tudi povsod ni gol, ampak ima mej skalnatim grobjem kaj lepe, prijetne i rodovitne doline i zrak, ki zdravim pljučam tako dobro dene ter človeka tako dobrodejno krepča. Da — možje na Krasu, to so Vam res možje — poštenjaki, kakoršnih še našel nisem, akopram sem obrnol dosti slovanskega i nemškega sveta. Krepki in utrjeni, kakor njihove skale, pa polni razuma, polni talentov in vsi do zadnjega uneti za svoj jezik, svoj rod. Trezni, marljivi, v svojem vedenju — ne ponosni, ne huljeveci, ampak možati, da jih ptuj človek nehoté mora spoštovati.

Občeval sem mnogo z gosp. Andrejem Stokom v Dutovljah, nikoli ne pozabim tega vrlega moža, tako se mi je v srce vtisnol. Kako srce, kak razum! Kakor iskre iz kremená, tako so švigale iz njegovih ust lepe, vzvišene misli in vse tako naravno, tako jasno! Mislil sem, da imam pred sabo kakega velicega filozofa, tako me je ta sicer preprosti mož očaral.

Menil sem, da na Krasu najdem ljudstvo ubogo na duši i telesu, i lej! kako sem se v

svojo radost prevaril! O da bi se večkrat enako prevaril! Zdaj se vracam s Krasa, krepkejše i polnejše mi bije srce, kar sem spoznal Vas, vrli Kraševci, Bog Vas ohrani! Jaz bom Vas nosil v prsih do hladnega groba. M—e.

S Krasa, 4. oktobra.

Ker se nam kraškim volilcem v »Soči« očita, da je pri nas obveljalo le ožje domorodje in da nismo tako volili, kakor bi morali voliti politično zreli možje, javljamo s tem, da smo volili Dr. Abrama ne iz lokalnega patriotizma, ampak iz političkega prepričanja, ker smo gotovi in dokončno prepričani, da Dr. Abram, ako tudi ne bi bil Kraševac, vendar je vrednejši zastopati goriško slovensko ljudstvo na Dunaji, nego Dr. Tonkli, in tega prepričanja ostanemo, dokler nas kedo drugi, nego gospodarji »Soče« ne podučí, da nemamo prav. Da se je silni agitaciji posrečilo morda še v zadnjem hipu, pridobiti večino za g. dr. Tonklija, to je druga stvar; saj bi tudi mi volili Dr. Tonklija, ko bi mu stal nasproti kak lahon, ali nemškutar, toliko političnega razuma uže imamo. Tudi javimo, da kadarkoli si bosta Dr. Abram in Dr. Tonkli ko kandidata nasproti stala, vselej damo svoje glasove dr. Abram; le v slučaju, ko bi nastopil kak še boljši kandidat, nego je Dr. Abram, dali bi mi boljšemu svoje glase. Naj je Abram zmagal ali ne, tega smo gotovi, da ne bode tajil noben nepristranski človek, (ako je le čital Dr. Abramove in Dr. Tonklijeve izjave), da dr. Abram je brez dvoma več zaupanja vreden, nego Dr. Tonkli; saj mi Kraševci čitamo »Sočo« uže 10 let in opazujemo vse spremembe prav natančno in radi ostanemo pri tem, kar smo enkrat za prav in dobro spoznali. Tudi naj bode v dokaz gospodom od »Soče«, da nismo tako lokalni rodoljubje, ona dogodba, ko smo Kraševci sami Kraševca obsodili. Prav taki, kakoršni smo bili takrat, smo tudi danes.

Več kraških volilcev.

Kritični politični pregled.

Zadnje dni so bili na Dunaji važni ministerski pogovori pod cesarjevimi prvosedstvom. Posvetovalo se je o skupnem državnem in cizl-tavskem proračunu.

Nemški partheitagi kljój iz tal, kakor gobe po držji, pa bodo tudi z gobami imeli enako osodo. Na vseh »partheitagih« je glavna točka: boj zoper Taaffejevo ministerstvo. V Karlovih varih na Češkem so hoteli tem naskakovalcem na Taaffeja svečavo napraviti, a vlada je to prepovedala. Zakaj? Ali so ti ljudje morebiti uže preveč razsvitljeni, ali se pa luči boje? Oboje utegne biti.

Z Dunaja se poroča »Politiki«, da grof Taaffe dela na to, da se v vseh ministerstvih na višja mesta postavijo le taki možje, ki so se sprizajznili s koalicijsko idejo. Če je Taaffejevo politično načelo pravi izraz državne potrebe, tedaj se mora razodevati ta državna potreba tudi v osebah višjih uradnikov. To je povod, da je iz ministerstva odstranjen Chertek, da je Korb prišel na Moravsko za deželnega namestnika; da dobi češka družega deželnega namestnika i da bo imenovan za koroškega deželnega načelnika mož, ki ne bode le uredoval, temuč tudi stvaril in izvrševal Taaffejevo idejo.

V ogerskem državnem zboru je vstal hrup zaradi judov. Poslanec Mikloš jih je vzel v svoje varstvo ter napadal poslance Istočija, ki je osnoval društvo za njih iztiranje. Minister Tisza je Miklošu odgovoril, da se vlada ne strinja z Istočijevim postopanjem, da ne bode poterejevala društev zoper jude, da pa v svobodnej državi ne more zatirati vsacega vladi nepovoljnega gibanja. — Judje so Ogrom res uže velika nadloga, uže imajo v rokah skoraj vso trgovino, žganjarije i druge take obrti, ki ljudstvo na duhu i telesu gonobijo.

Ruski časnik »Bereg« govoreč o avstrijski politiki v zadnji vojni razodeva to le: Predno so ruske čete prekoračile rumunsko mejo, predložila je Rusija Avstro-Ogerske, naj ide pošte-no z Rusijo na balkanski poluotok, naj h krati zasede Bosno i Hrcgovino, da tam naredi red. Avstrija je mogla takrat olajšati nesebično namero in pridobitev Bosne i Hrcgovine bila bi se v miru izvršila, Avstriji ne bi zdaj trebala, da tam opravlja posle za Turčijo. Rusija ni kriva, da je Avstrija tako postopala i da zdaj tam doli mora čakati z orožjem v roci daljšega razvitka stvari na Vstoku.

Madjari so še vedno uneti za Turke i bi se radi vsej Evropi po robu postavili, s čemer pa se pred svetom le smešijo; tako je v ogerskem državnem zboru poslanec Madrasz vprašal vlado, ali hoče posredovati, da velevlasti ne bodo delale na korist Črnogorcem i na škodo Albancem i zahteval, da se ogerska vojska ne sme vdeleževati pri tem prašanju. — Madjarski napuh se še vedno šopiri, sovraštva do Slovanov ne morejo zakrivati.

Turški Sultan je zopet speljal velevlasti na led, dosegel je, da so do zadnje nedelje velevlastij vojni brodovi brez posla v Gruzi ležali. V nedeljo, ponedeljek in vtorek pa so odpluli v kotarsko luko ter so kotke vrgli pri Baošiću, blizu Novega grada. Zdaj je prizanašanje konec. Angleži so srditi, pravijo, da je sramota, da se njihovo brodovje uklanja oblasti turških paš. Naj dela družih vesil brodovje kar hoče, Angleži in Rusi popadó še ta teden Albance, i če treba tudi Turke pri Carigradu. Potrpežljivosti je konec. Ko bero naši č. narocniki te vrstice, morebiti uže grmé topovi okoli Ulčinja Turkom na ušesa: Ot, ot, ot! onstran Bospora je plot!

Ruski general Kaufman je začel iz Samar-kanda vojevati zoper Turkmene, da se od hvallinskega morja prodirajočemu generalu Skobe-ljevu pridruži i polasti Merva, glavnega gnjezda roparskih Turkmenov.

Na Irskem je ljudstvo vedno bolj razdraženo, ker angleški grajščaki neusmiljeno ravna-jo z najemniki svojih zemljišč; bati se je splošnega upora; zatiralca grajščaka lorda Montmor-ris so zadnji teden umorili. Ako se na Irskem posestvene razmere k malu ne zboljšajo, nobeden posestnik ne bo več živjenja varen.

DOMAČE STVARI.

Delalsko podporno društvo naznanja svojim udom, da se mora vsak bolni ud najprej obrnol do društvenega odbora s tem, da pošlje katerega sorodnika v društveno pisarno z knjižico, tam dobi listek, kateri potem nese društvemu zdravniku, da on vsled tega k bolniku gre. Ako ni od zdravnika potrjeno na listku, da je bil bolan, ne dobi dotični bolnik nobene podpore. Tudi se pozivljajo vsi prijatelji petja k pevskim vajam v društveno dvorano, via Coroneo št. 23 pri Jutmanu. G. pevovodja Bartlj podučuje skoraj vsak večer o petji; naj tedaj naši delalci svoje sinove in hčere v to večerno pevsko šolo pošiljajo, da dobomo v petji čvrst narastaj.

Hrvatskoj il' Italiji? Rieč istarskih Hrvata Italijanom i svim, na koje spada, ime-nuje se knjiga, na svitlo dana v Sušaku, ki od-govarja članku Fambrija: »L' Istria e il nostro confine«. Pisatelj dobro opisuje stanje istrskih Hrvatov in onih pokrajin, po katerih hrepeni italijanski lačni želodec. Knjiga je priporočila vredna.

Dalmatinski deželni namestnik baron Rodić je dobil daljši odpust i misli potovati po Italiji, Nemškem iu Ogerskem.

Poroka cesarjeviča Rudolfa bo 22. februarja prihodnjega leta. Obhajala se bo jako sijajno.

Nov časnik „Ustav“ je začel izhajati v Zagrebu. Ta časnik je organ vladne večine deželnega zbora; izhaja vsak dan, izdaje ga g. Ivan Vončina.

Zavdanje iz neprevidnosti. — A. Pušič 45 letni delalec na c. k. colniji je vzel z neke vreče korenino misleč, da je encijan ter jo doma zvečer za čaj skuhal. Dal je potem pitl svojemu 80letnemu očetu, njegovemu 7letnemu vnuku in tudi sam je pil. Precej po zavžitji jih je začelo klati in sicer tako, da je oče v malo minutah umrl. Pušič in 11letni vnuk pa sta s pomočjo hitro pozvanega zdravnika toliko oteta, da so ju mogli v bolnico prepeljati. Kako nespametno je, če kedo stvari zauživa, ki jih dobro ne pozna.

Kranjski deželni namestnik, g. Winkler obiskuje razne kraje i se povsod jako zanimiva za vse krajne razmere. Te dni je bil v Kranju, od tod je šel v Šmartno in Stražišče, kder je obiskoval sitarje, katere je jako vljudno popraševal o njih obrti. Zato ga pa tudi ljudstvo povsod z velikim zaupanjem i veseljem sprejema, ker vidi, da mu je na sru ljudsko blagostanje. — In »Triester Zeitung« ga zató — obira.

Strup v vodnjaku. Necemu Škedenjcu je poginolo 15 kóz in 1 prasec. Voda je bila ostrupljena.

Cesar je podelil prvosednikovemu namestniku državnega zbora, vrlemu slovenskemu poslancu baronu Gódelu zaradi njegovih zaslug pri skupej vladi red železne krone druge vrste.

Zemljiški kreditni zavod za Istro začne svoje delovanje 1. januarja 1881. Deželni zakonik in ukaznik razgláša dotična pravila.

Gosp. Ant. Goriup, svetovalec višje sodnije v pokoju, odpovedal se je, kakor naznanja »Soča«, poslanstvu v goriškem deželnem zboru zaradi bolehnosti. Goriup je bil od početka do zdaj vedno eden najizvrstnejših delalcev v deželnem zboru in odboru, zelo ga bode pogršel goriški zastop i goriška dežela, toliko bolj, ker bodo državnozborna dela tudi dr. Tonklijevo marljivo in uspešno delovanje zelo ovirala. Velike so g. Goriupove zasluge za goriško kronovino; narod mu postavi spominek v hvaležnem sreč »aere perennis«.

† **Dr. Simon Strupl** je v Pragi zadnjo nedeljo v 69. letu umrl. Bil je uže mnogo let profesor živinozdravništva na tamošnjem vsenčilšču. On je, Slovenec po rodu, dobro znan tudi Slovincem, za katere si je pridobil veliko zaslug, ker je z dr. Bleiweisom vred ustanovil ljubljansko živinozdravniško in kovaško šolo ter bil na tej več časa profesor in spisal zanjo več živinozdravniških knjig v slovenskem jeziku. Naj blagi mož v miru počiva!

Ribiš lo v avstrijskem pobe-žji. Zarad tega so zdaj dogovori mej avstrijsko in italijansko vlado. Italijanski poslanec grof Robillant je našemu ministru zunanjih zadev o tem prašanju izročil pismo, v katerem govori o ribarjenju z vlačno mrežo in o milji v prepovedi, znotraj katere je ptujim ribičem prepovedano na avstrijsko-ogerskem obrežji ribariti. Kar se tiče vlačne mreže, misli Robillant, da ni škodljiva zarodu raznih ribjih plemen. Teško pa je natanjko se držati meje, znotraj katere je prepovedano Čožotom ribariti, zato naj bi avstrijska in italijanska vlada iskali i naši sredstev, po katerih bi se odpravile sedanje neprilichnosti. Grof Haymerle je odgovoril, da vso to stvar na podlogi statističnih podatkov in družih razmer preudari, in da se bode prizadeval in trudil, da se prepri na obojo stran ugodno rešijo.

Danes (sredo) se vrši volitev državnega poslanca spodnje Štajerskih mestnih občin Maribor, Ptuj, Ormož, Slov. Bistrica in Slov. Gradec. Oglasili so se pri tej volitvi štiri kandidati; Slovenci in konservativni Nemci bodo glasovali za g. Franca Bindlechnerja, poštenega in razumnega Nemca, ki je pravičen tudi Slovincem i prepričan, da so mir, uspeh i blagost v Avstriji le tedaj mogoči, ako se vsem narodom dá popolnoma enakopravnost. Temu kandidatu nasproti stojé g. g. Wiesthaler, Reuter in dr. Schmiderer, vsi trije hudi nasprotniki slovenskemu narodu i sedanjej vladi. Najbolj se repenči Schmiderer. Zanimiv je njegov govor v ptujkem volitvenem shodu, v katerem je poudarjal, da se v državnem zboru odslej vsa druga dela na strani položé, ker se mora govoriti le o mem-stvu, ker je ono v strašanskej nevarnosti; *Nemci morajo biti kladivo, Slovenci pa nakovaló*; on hvali v svojem govoru Boga, da volilcem nič ne obeča, razen tega, da stranki, v katerej bo on stal, pribori večino v državnem zboru!! — Nu, ta mož, ako bi izvoljen bil, bode vreden nastopnik dr. Duhaču; če njega luna ne trka, potem še nikoli nobenega ni; da je tako pridigoval v kakem hlevu, za resnico, krave bi se mu bile smijale.

Primanjkava v blagajnici mariborskega okrajnega zastopa je spravila g. Seidla, znanega centralista i Brandstatterjevega prijatelja, v sodniško preiskavo, če tudi so slovenski Bistričani 3000 gld. primanjkljaja pokrili. Iz tega se zopet vidi, kakove može je odgajala ustavaška koterija.

Slovstvo in književnost. Gosp. Haderlap prelaga vsemu izobraženemu svetu znane i priljubljene pravljice iz jutrovih dežel »Tisoč in ena noč«, katere tiska i zalaga gosp. Kraje v Novem mestu. Na svitlo sta pršla uže dva snopiča, vsen bo okoli 40. Vsak velja po pošti poslan 22 kr. Prevod je prav domač. Hvala in obile podpore je vredno to podjetje; zato priporočamo našim bralcem te lepe i zanimive pravljice. Gosp. Haderlapu le to prijazno priporočamo, naj bi ljudskih napak ne posnemal, uveren naj bode, da s tem ljudstvu nič ne koristi; napake treba tudi iz ljudskega govora trebiti. Kar so vsi jezikoslovci zavrgli, to naj se v knjige ne sili. Omne nimium vertitur in vitium.

